

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-1

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54
Volume 54

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Alice Del Maschio
Software Software	Adobe InDesign CS5
Fotografie na obálce Cover Photography	Putna kultury s MMK nalezená v Popůvkách u Brna (okr. Brno-venkov) Moravian Painted Ware culture vessel found at Popůvky u Brna (Dist. of Brno-venkov)
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

DOBA ŽELEZNÁ

IRON AGE

EISENZEIT

BLAŽOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Pod kostelem“, parcely č. 656/5 a 657/1 (ulice Laténská). Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V říjnu a listopadu roku 2012 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., záchranné archeologické výzkumy na parcelách č. 656/5 a 657/1 (S-JTSK 585808.23:1165463.76, 585805.99:1165442.13) v poloze „Pod kostelem“ v souvislosti s výstavbou rodinných domů. Známa polykulturní lokalita, v níž probíhají záchranné akce již od roku 2005 (Kos, Výška 2006; Lečbých 2011; Parma 2011; Přichystal 2010; 2011; 2012), se rozkládá při západním okraji intravilánu a je rámcově vymezena na jihu a východě stávající zástavbou se zahradami, na severu polní cestou navazující na ulici Okružní a na západě bezejmenným levým přítokem Romzy. Dotčené pozemky se nacházejí v její východní polovině, kde přiléhají k západní straně západní větve komunikace nově vznikající Laténské ulice. Jejich přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000, list 24-43-02 určena krajními body o souřadnicích 378:37, 379:33, 381:33 a 381:37 mm od Z:J s.č.

V rámci půdorysů budoucích rodinných domů bylo částečně odkryto 6 archeologických objektů. Jednalo se o 5 blíže nedatovatelných kúlových či menších sídlištních jam a jednu patrně nepravidelně obdélníkovou chatu s podlahou zapuštěnou pod úroveň terénu, kterou je na základě získaného keramického materiálu možné zařadit do doby laténské.

Michal Přichystal

Literatura

Kos, P., Výška, K. 2006: Blažovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 47, 153.

Lečbých, M. 2011: Blažovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 52-1, 207.

Parma, D. 2011: Blažovice 2011 – „Za kostelem“. Novostavba RD, p. č. 658/23. Rkp. nálezové zprávy, č.j. 224/11. Uloženo: Archiv ÚAPP Brno, v.v.i.

Přichystal, M. 2010: Blažovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 51, 269, 305, 341, 365, 381, 393.

Přichystal, M. 2011: Blažovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 52-1, 207.

Přichystal, M. 2012: Blažovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 53-1, 175.

Resumé

Blažovice (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Pod kostelem“ wurde eine latènezeitliche Hütte und 5 nicht näher datierbaren Siedlungs- oder Pfostengruben entdeckt.

HOLEŠOV (K. Ú. VŠETULY, OKR. KROMĚŘÍŽ)

Ulice Palackého. Platěnická kultura. Pohřebiště, sídliště. Záchranný výzkum.

V měsíci březnu 2012 proběhl záchranný archeologický výzkum v prostoru plánované trasy kanalizace v rámci akce Holešovsko sever – kanalizace Holešov, Količín, Tučapy. Zkoumaná lokalita se nachází v bezejmenné poloze na začátku místní části Všetuly, po pravé straně silnice vedoucí do Holešova (poblíž západně od plynovjemu, přes silnici se nachází poloha „Dražejovská“). Lze ji přibližně lokalizovat na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25-31-09, koordináty 60/293 mm od Z/J s. č. Výzkum probíhal v předstihu kvůli očekávaným nálezům urnových hrobů, které zde byly nalezeny při stavbě inženýrských sítí pro nedaleký areál firmy Dupont již v letech 2009 a 2010 (Čižmář-Fojtík-Šmíd 2010, 342; Čižmář 2011, 189). Hroby by jinak byly zřejmě zničeny při skrývce ornice a tmavé podorniční vrstvy, která zde dosahuje hloubky až 1 m.

Za pomoci stavební mechanizace byla ornice skrývána po cca 5 cm vrstvách, díky čemuž se podařilo zachytit hroby, aniž by byly výrazněji poškozeny. Přes veškeré úsilí však nebylo možné relevantně odlišit zásyp hrobu od podorniční vrstvy vzhledem k totožnému tmavě šedohnědému zbarvení půdy. Následnou exkavací se podařilo odkrýt celkem 11 hrobů platěnické kultury, obsahujících dvě a více nádob. Nejzajímavější se zdá být hrob H 803 (Obr. 1) s osmi keramickými nádobami – 6 amfor (z toho jedna s pokličkou) a 2 s miskami obsahujícími kremaci. Dále se zde podařilo najít mimo drobné bronzové slitky a kroužek také dva masivní korály stejné velikosti, jeden ze železa, druhý z bronzu. Inventář doplňují dva měsícovité idoly vyrobené v jednom případě z keramiky a v dalším z kamene. Ostatní hroby obsahovaly s výjimkou několika drobných železných zlomků neurčitelné funkce pouze keramický materiál a zbytky kremace.

Kromě výše zmíněných hrobů byly prozkoumány také dva zahloubené objekty, které lze datovat na základě ne příliš početného keramického materiálu rámcově do doby bronzové.

Ivan Čižmář

Obr. 1. Holešov-Všetuly. Žárový hrob platěnické kultury.

Abb. 1. Holešov-Všetuly. Brandgrab der Platenicer Kultur.

Literatura

Čížmář, I., Fojtík, P., Šmíd, M. 2010: Holešov (k. ú. Všetuly, okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 51, 342.

Čížmář, I. 2011: Holešov (k. ú. Všetuly, okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 52-1, 189.

Resumé

Holešov (Kataster Všetuly, Bez. Kroměříž). Palackého Strasse. Platěnice Kultur. Gräberfeld, Siedlung. Rettungsgrabung.

CHVALČOV (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Hostýn“. Doba laténská, pozdní doba bronzová. Opevněné výšinné sídliště. Opevnění, vrstva. Záchranný výzkum.

V průběhu roku 2012 bylo rozhodnuto provést úpravy dlouhodobě prosakující výpusti drobné vodní nádrže v západním křídle Slavkovské brány na Hostýně. Vzhledem k dlouhodobému zájmu byla situace dohledována a dokumentována pracovníky ÚAPP Brno, při nedostatečném finančním pokrytí byla akce provedena formou jednoho celodenního výjezdu. V místech dobře patrného staršího řezu, původně určeného k odvodnění nádrže, byla těžkou mechanizací (kolový bagr) vybírána druhotná výplň sondy K. Ludikovského s hlavní snahou poškodit co nejméně dochované intaktní situace.

Řez západním křídlem Slavkovské brány, vyhloubený v letech 1974–1978, byl situován na jeho vnitřním konci (Obr. 2). Prvním krokem bylo prokopání úzké odvodňovací strouhy ke snížení hladiny v jezírku. Poté byla úzká, přibližně 13 m dlouhá sonda snížena až na podloží, byl zdokumentován její severní profil a následně došlo k jejímu plošnému rozšiřování jižním směrem. Práce se nepodařilo podle původních záměrů dokončit, dokumentace a popis vrstev původního profilu je dostupná v pozůstalosti K. Ludikovského (Parma 2012, 41, tab. 28). Po

ukončení prací v roce 1978 byl výkop evidentně zaplněn z větší části původním výhozem, v minulých letech byla ovšem tato výplň částečně odebrána a nahrazena z hlediska průsaku zcela nevhodnou stavební sutí. Po odebrání výplně byl opětovně začištěn severní profil. Šikmá stěna obnaženého úseku profilu byla dokumentována formou idealizovaného promítnutí šikmého povrchu do kolmé roviny (Obr. 3), vzhledem k průběžnému dohledu byla situace poměrně jednoznačná a velmi dobře interpretovatelná. Je zřejmé, že na intaktní podloží přímo nasedá štětem zpevněný pochůzný horizont 104, spolehlivě datovatelný do doby laténské. V původní dokumentaci K. Ludikovského jej lze jednoznačně ztotožnit s rozhraním vrstev III a IV, z čehož vyplývá, že vrstva IV a předpokládané konstrukce VI a VII jsou plně přírodního původu – jde o podloží. V souladu s tímto zjištěním je i absence nálezů z těchto vrstev. Na štět nasedá tmavá kulturní vrstva 103, ztotožnitelná se spodní částí Ludikovské vrstvy III; pochází z ní poměrně početné nálezy KLPP a laténské stáří. Kulturní vrstva 103 je opřena o destrukci kamenné, nasucho kladené zídky 108, přičemž nelze přesně stanovit, zda je s ní současná či zda je do ní zídka zapuštěna. V každém případě jde o jediný stavební prvek, který by případně mohl souviset s konstrukcí brány. Dle uvedené stratigrafické pozice je z doby laténské nebo mladší, žádné jiné výraznější stavební prvky zjištěny nebyly; dochovány zde nejsou ani žádné situace předlaténské stáří. Vrstva 101 představuje další zvýšení terénu a může být hypoteticky s reliktem zídky současná. Pro další upřesnění datace a stratigrafických vztahů by byl nutný alespoň částečný plošný odkryv, přesto je zřejmé, že situace se výrazně liší od stratigrafie ve východním křídle brány, kde byly v roce 1990 dokumentovány především konstrukce a destrukční horizonty z pozdní doby bronzové a doby halštatské.

David Parma